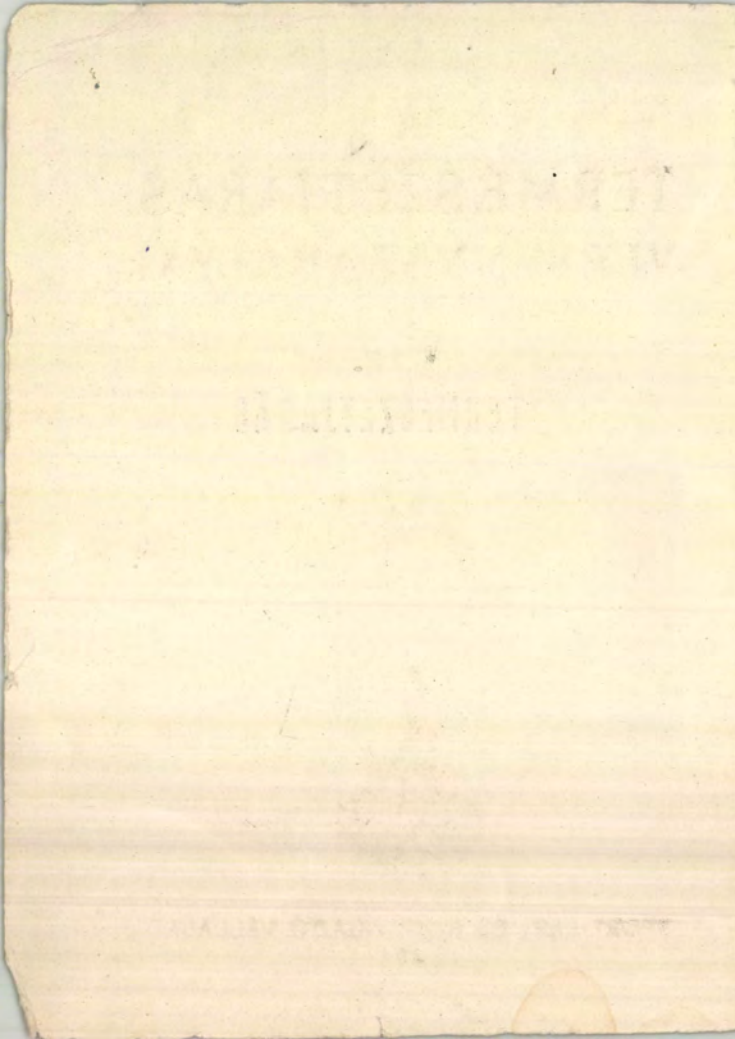

VERSENY ÉS JÁTÉKSZABÁLYOK KISKÖNYVTÁRA

17.
TERMÉSZETJÁRÁS

SPORT LAP ÉS KÖNYVKIADÓ VÁLLALAT
1951

A/6

A
TERMÉSZETJÁRÁS
VERSENYSZABÁLYAI

ELŐRE S.E.
1952
Term. járék

SPORT LAP- ÉS KÖNYVKIADÓ VÁLLALAT
1951

Felelős kiadó: a Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat vezetője
Műszaki felelős: Simon Zoltán

Élet-nyomda Budapest, XI., Bártók Béla-út 15. — 1601 51
Felelős vezető: Gaál Ferenc

I. BEVEZETÉS

A sport fejlesztése érdekében szükségessé vált, hogy a hazánkban egyre jobban közkedvelté lett és egyre nagyobb természetjáró tömegeket megmozgató „természetjáró versenyek”-et egységes szabályzat szerint rendezzék és a kiértékelésük is egységesen történjék.

1. §.

E szabályzat hatálya kiterjed minden, az ország területén rendezett természetjáró versenyre, a versenybírákra, a versenyrendezőkre és a versenyek résztvevőire.

2. §.

Természetjáró verseny minden olyan verseny, melyben a természetjárással kapcsolatos feladatok (kijelölt tereppontok, esetleg előre megjelölt útvonalon, vagy anélkül való elérése, a terepnehézségek leküzdése, vagy más gyakorlati és elméleti követelmények, stb.) helyes megoldása a cél.

3. §.

A követelmények helyes, vagy hibás megoldását a versenybíróság kiértékeli és az elért ponteredmények alapján megállapítja a versenyben résztvevők helyezési sorrendjét. (A kiértékeléshez a 6. számú ábra szerinti nyomtatványt kell használni.)

II. A VERSENYEK JELLEGE ÉS FAJTÁI

4. §.

A versenyek jellegüket tekintve egyéni-, egyéni-csapat-, valamint csapatversenyek.

Lehetnek férfi, női és vegyes, valamint felnőtt, ifjúsági és vegyes korcsoportú versenyek. (Ifjúsági korhatár: betöltött 18. év.)

Lehetnek továbbá területi és szakmai versenyek. Mindkét csoportban lehetnek gyakorló-, házi- és válogatóversenyek.

A területi és szakmai bajnokságot évenként, felváltva kell megrendezni.

Versenyeket lehet rendezni váltóverseny formájában is, valamint egy vagy több útvonalon.

Lehetnek nappali, éjjeli vagy éjjel-nappali versenyek.

III. A VERSENYEK RENDEZÉSE

5. §.

A válogatóversenyekre, a részvételre való felhívást legalább négy héttel a verseny megrendezése előtt nyilvánosan közzé kell tenni, körlevél, vagy sajtó útján. A felsőbb fokozatú versenyekre a meghívható versenyzők, illetve csapatok számának megfelelően, az alacsonyabb fokozatú versenyek legjobbait kell csak meghívni.

6. §.

Minden évben, november 1-e és 15-e között az egyesületeknek, illetve szakosztályoknak az illetékes TSB-hez be kell jelenteniök versenyrendezési szándékukat az egyesületközi versenyekre. (A tervezett versenyek időpontját és a rendezési területet is közölni kell.) Az illetékes TSB-k a mellettük működő Természetjáró Társadalmi Szövetségek bevonásával kiértékelik a befutó jelentéseket, majd összegyűjtve azokat, az Országos Testnevelési és Sport Bizottságnak november 30-ig megküldik. Ennek alapján az Országos Testnevelési és Sport Bizottság az Országos Természetjáró Társadalmi Szövetség bevonásával december 15-ig elkészíti és közzéteszi a következő évi, egyesületközi versenynaptárt. (A

gyakorló-, házi- és egyesületi válogatóversenyeket a rendezés előtt legalább négy héttel, az illetékes TSB-nek kell bejelenteni. A lebonyolítási időpontot ezeknél úgy kell megállapítani, hogy azok az országos versenynaptárba felvett rendezvényeket ne zavarják.)

7. §.

Minden esetben, a verseny megrendezése előtt legalább két héttel az illetékes TSB-nek be kell jelenteni a verseny pontos leírását, az utasításokat, gyakorlati és elméleti részt, kérdéseket, közölni kell az előírt menetidőt, a távolságot és a szintkülönbséget. Közölni kell továbbá az induló csapatok névsorát is. A versenyrendező egyesület csak az illetékes TSB jóváhagyásával rendezheti meg a versenyt.

(Az illetékes TSB által jóváhagyott, megrendezésre kerülő versenyt a szükségesnek mutató adatokkal ajánlatos a területileg illetékes rendészeti hatóságoknak, vagy esetleg más hatóságoknak is, bejelenteni.)

8. §.

Az illetékes TSB megbízásából a versenyeken ellenőrző-bíró vesz részt, aki a versenyek zavartalan lebonyolításáért személyében

felelős (lásd 30. §.) Az ellenőrző-birónak a versennyel kapcsolatos költségeit az idevonatkozó OTSB határozat alapján kell elszámolni.

9. §.

A versenykiírásnak tartalmaznia kell a verseny jellegét és fajtáját, időpontját, a nevezési határidőt, a versenyt rendező egyesület (sportkör), illetve a versenybíróság elnökének nevét és címét, valamint az esetleg felmerülő költségeket. A versenyre jelentkezőket a rendezés előtt legkésőbb egy héttel értesíteni kell a nevezés elfogadásáról és a verseny pontos feltételeiről (találkozás helye, időpontja, szükség szerint a vonat-összeköttetések, felszerelés, térképek, stb.). A fenti határidőt úgy kell érteni, hogy a jelzett időpontra az érdekeltek meg is kapják az értesítést.

10. §.

A versenyzőknek külön súly vitelét is elő lehet írni. Ebben az esetben a részletes kiértéskor ezt is előre közölni kell. A verseny során az előírt súly mennyiségét és vitelét ellenőrizni kell.

11. §.

Az egy útvonalon indítható csapatok számát a verseny követelményeinek megfelelően

úgy kell megállapítani, hogy a versenyzők az útvonalon feltétlenül végighaladhassanak.

A csapatokat csak teljes (kiírt) létszámmal lehet elindítani. (Egyébként csak versenyen kívül indulhatnak.) Ha a csapat valamelyik tagja baleset, vagy megbetegedés miatt a versenyből kiáll, a csapat eredményét nem lehet értékelni.

12. §.

A versenyben csak a folyó évi, érvényes természetjáró igazolvánnyal rendelkező versenyzők, illetve csapatok indulhatnak.

A rendező egyesület versenyzője csak versenyen kívül indulhat, a mezőny végén, a versenyben részvevő csapatok után.

A versenyzők csak saját egyesületük színeiben indulhatnak.

Fentieket az indítás előtt meg kell vizsgálni és az esetleges hiányosságot, vagy rendelkezésséget a verseny-jegyzőkönyvben meg kell említeni.

13. §.

A verseny indítóállomása (illetve célállomása) nem lehet egy óránál távolabb a legközelebbi közlekedési állomástól, illetőleg attól a közlekedési eszköztől, mellyel a helyszínre szállították, vagy mellyel a helyszínről elszállítják a versenyzőket.

14. §.

Éjjeli verseny indítási ideje nyáron (március 22-től szeptember 21-ig) napnyugta után legalább egy órával, télen (szeptember 22-től március 21-ig) napnyugta után legalább fél órával történhet.

15. §.

A nappali versenyek (tényleges) menetideje 5 óránál, éjjeli versenyek (tényleges) menetideje 3 óránál hosszabb nem lehet. Tényleges menetidőnek a csapatok előírt menetidejét kell tekinteni állomástól állomásig (az egész versenyre vonatkoztatva indítástól a célig).

Menetidőszámítás nappal: 1 km-t 15 perc alatt kell megtenni, amihez minden 10 méter emelkedésnél +1 perc menetidőt kell hozzáadni.

Menetidőszámítás éjjel: 1 km-t 20 perc alatt kell megtenni, amihez minden 10 méter emelkedésnél ugyancsak +1 perc menetidőt kell hozzáadni.

Minden eltérést (gyorsasági feladatoknál) a versenykiírásban közölni kell és a megfelelő menetutasításban is fel kell tüntetni.

A menetidőt mindig a térképről megállapítható távolság- és szintkülönbség alapján kell kiszámítani. A csapatoknak (egyéneknek) az előírt menetsebességgel kell haladniuk. A me-

netsebesség betartását az útvonalon elhelyezett ellenőrökkel lehet ellenőriztetni.

16. §.

Ha a verseny befejezésének helyét a versenyzők az indításkor nem ismerik, eltévedés esetére a célállomás helyét és a legközelebbi közlekedési eszköz indulási pontját, valamint kivonatos menetrendjét tartalmazó borítékkal kell a versenyzőket ellátni. (A boríték két oldalára a 4. sz. ábra szerinti menetlevél van nyomtatva. A versenyadatokat itt kell vezetni.) A boríték felbontása, egynapos versenynél, a versenyből való kiesést jelenti. Másfél- vagy többnapos, vagy váltóverseny esetén a borítékot felbontó csapat, azon a versenyrészen, — útszakaszon — melyet bontott borítékkal, a cél ismeretében tett meg, az ott legtöbb büntetőpontot elért csapat pontszámát és +50% büntetőpontot kap.

17. §.

A menetutasításokat és a kérdéseket mindig írásban kell megadni. Az utasításokat mindig úgy kell megadni, hogy a versenyző abból világosan meg tudja érteni az elvégzendő feladatot. Ha két állomás között az útvonal nincs külön megadva, csak az elérendő, következő pont, akkor a legrövidebb és legkisebb szint-

különbséggel járó úton kell haladni. (Menet-
időt ezen az úton is kell számítani.)

18. §.

Állomásnak számít a verseny útvonalának az a pontja, melyet legalább $1\frac{1}{2}$ méter magaságban, jól látható helyen elhelyezett táblával (1. ábra) vagy más ismertetőjellel láttak el (postaláda — 2. ábra —, vagy kartonok — 3. ábra — elhelyezése is ismertetőjelenek számít).

Az állomások lehetnek:

I. osztályú állomások: ahol a versenyzők részletes utasítást kapnak a továbbhaladásra vonatkozóan. Ezek az állomások időt is mérnek.

II. osztályú állomások: amelyeket a versenyzőknek érinteniök kell. Az állomásokon időmérők, vagy ellenőrök működhetnek, a felszerelés lehet postaláda is.

Az állomásoknak jól észrevehető helyen kell lenniök.

Az állomás területéhez tartozik az a 10 méter sugarú kör, amelynek középpontja az állomást jelző tábla.

Ha az állomásra bírákat osztanak be, azoknak az állomás területén kell tartózkodniok s azt csak az utolsó csapat feltételezett beérkezési idejétől számított 1 óra eltelte után hagyhatják el. Előbb is elhagyhatják az állomást,

ha azon minden versenyző csapat keresztülhaladt. Tovább is az állomáshelyükön kell maradniok akkor, ha valamilyen előre nem látott zavaró körülmény következtében a versenyben résztvevő csapatok valamelyike az állomáson nem haladt keresztül, de csak abban az esetben, ha a verseny befejezésének időpontját az utasításban nem közölték előre (pl. vonat-indulási idő miatt). Az állomáson elhelyezett rendezőket, illetve szakasz- és pályabírákat lehetőség szerint az indítóállomásról az utolsó csapat elindítása után elinduló rendező szedje össze és vezesse a célba, vagy más kijelölt helyre.

A versenyző, vagy versenyző csapat akkor érinti az állomást, ha a csapatnak bármelyik tagja belép az állomás területére. A versenyzőknek kérés nélkül menetlevelüket át kell adniok a rendezőknek (bíráknak). A beérkezés időpontjául az az idő számít, amikor a csapat mindegyik tagja az állomás területére érkezett. (Ha a versenyző, vagy csapat kérésre sem adja át menetlevelét a rendezőknek, meg kell állapítani személyazonosságát és indokolt esetben a sportszerűtlen magatartást tanúsító versenyzőt (versenyzőket) a versenyből ki kell zárni.

Egy-egy állomáson a rendezők (bírák) létszámát szükség szerint, minimális létszámban kell meghatározni, hogy felesleges jelenlévők a verseny menetét ne zavarják.

Az állomások egymástól való távolságát a szükség szerint úgy kell meghatározni, hogy azok közelsége a versenyben torlódást ne okozzon, de a túlnagy távolságot is kerülni kell.

Az állomásokon az időmérő-bíró, vagy helyettese az 5. ábra szerinti kartonon jegyzi fel a versenyzők beérkezési, illetve indítási idejét, valamint a szükséges további adatokat.

Ugyancsak ezen a kartonon jegyzi fel (szakasz kiértékelés esetén) az előző szakasz és esetenként az állomáson végzett feladatok megoldásának ponteredményét. (Szakasz kiértékelés esetén, valamint, ha egy állomáson valamilyen feladatot kell elvégeztetni és kiértékelni, az állomáson elhelyezett bírakat megfelelő kiértékelő táblázatokkal is el kell látni!)

19. §.

A versenyfeladatok felmérése 6.400 vonásbeosztású tájolóval történjék. Ha valamelyik állomás helyét csak szerkesztéssel lehet meghatározni, a meghatározáshoz külön szerkesztési időt kell a versenyzőknek biztosítani. Ennek tartamát a feladat nehézségéhez mérten kell megszabni és az utasítás megadásakor a versenyzőkkel közölni. A szerkesztéssel meghatározott állomásnál, ha az a térképen bejelölt tereptárgy (tereppont), elég két meghatározási alappontot megadni. Ha azonban az állomás helye nem térképen bejelölt tereptárgy (terep-

pont), az elérendő pontot három alappont megadásával kell jellemezni.

Olyan szakaszokon, ahol a tényleges menetidő a térképről megállapított idővel nem egyezik (terepnehézségek, pl. kőgörgötes, sziklás, bozótos terület), a részvevők figyelmét fel kell hívni arra, hogy terepnehézségekkel találkozhatnak és ezek leküzdésére + időt kell adni.

20. §.

A verseny lefolyását döntően befolyásoló rossz, hibás utasítások esetén a versenyt egészben vagy részben meg lehet semmisíteni. Ebben az esetben a versenybíróság elnökét és az illetékes TSB által kiküldött ellenőrző-bírót felelősségre lehet vonni.

21. §.

Az indítóállomásnak mindig olyan fedett helyen kell lennie, ahol minden versenyző az időjárás viszonyaitól védetten tartózkodhat az indításig.

A célnak vagy a fentihez hasonló helyen, vagy ilyen helytől legfeljebb 1 km távolságra kell lennie.

22. §.

A versenyzőket (csapatokat) sorsolás útján eldöntött sorrendben, 8 vagy 10 perces

időközökben kell elindítani. (Az indítási időközöket az egyes állomásokon is be kell tartani!)

A sorsolás nyilvános és megtartásának időpontját, valamint helyét előre kell közölni a versenyben résztvevőkkel.

Azokat a versenyzőket, akik nem helybeliek (tehát akiknek vonatérkezéshez, vagy induláshoz kell igazodniuk) az indítási sorrendben (indokolt esetben) előnyben kell részesíteni.

23. §.

A verseny során (nappal) lehetőség szerint egyszeri $\frac{1}{2}$ órás ebédidőt kell a versenyzőknek biztosítani. (Ez lehetőleg fedett helyen legyen.) Ha a verseny során a rendezőség hosszabb étkezési pihenőt nem biztosít, akkor ezt is közölni kell a versenyzőkkel.

IV. A VERSENYBÍRÓSÁG

24. §.

A versenyek lebonyolítására versenybíró-ságot kell alakítani, melynek tagjait a versenyrendező szervezet állítja össze és összetételét az illetékes TSB-hez nyújtja be jóváhagyás végett.

25. §.

A versenybíróóság döntéseit csak a versenybíróóságot jóváhagyó TSB vizsgálhatja felül és változtathatja meg akkor, ha a versenybíróóság a versenyszabályokat nem tartotta be.

26. §.

A versenybíróóság tagjai: a versenybíróóság elnöke, a versenybíróóság elnökének helyettesei a versenytitkár, az indítóbíró, a célbírák, az időmérőbírák, a pályabírák, szakaszbírák, a tájékoztató bíró és a különböző feladatokkal megbízott versenybírák.

27. §.

A versenybíróóságot már a versenyek kiírásakor ki kell jelölni, hogy alaposan fel tudjon készülni a versenyekre.

28. §.

A versenybíróóság elnöke a versenyek vezetője, aki irányítja a versenybíróóság munkáját.

A) A versenybíróóság elnökének kötelességei:

a) Felelős a verseny helyének szabályos kijelöléséért, melyet a versenyrendező szervezet biztosít;

b) a verseny megkezdése előtt felülvizsgálja: a különböző versenyhelyek állapotát, a verseny lebonyolításához szükséges felszerelést és berendezési tárgyakat (hálás szükségessége esetén a hálóhelyeket), ezek használhatóságát és szabályszerűségét, továbbá szükség szerint ellenőrzi az indulók és a versenybírák előírt felszerelését;

c) elosztja a szakasz- és pályabírákat a verseny területének különböző pontjaira;

d) figyelemmel kíséri a verseny szabályos és megszakítás nélküli menetét, megoldja a verseny folyamán felmerülő vitás eseteket,

e) a versenybírószám elnöke köteles haladéktalanul felülvizsgálni a verseny alatt beérkező óvásokat, vagy jelentéseket és ezekre vonatkozóan döntést kell hoznia. Ha az óvásban lefektetett tények felülvizsgálásra szorulnak, a döntést az óvás benyújtása után 40 órán belül kell meghoznia;

f) felülvizsgálja az elért eredmények szabályszerűségét;

g) vezeti a versenybírószám üléseit, melyeket a versenyek megkezdése előtt, valamint befejezésük után (vagy a verseny egyik részletének befejezésekor) hívnak egybe a versenyben elért eredmények kiértékelésére;

h) legkésőbb a versenyek befejezésétől számított 3 napon belül köteles benyújtani a

versenyrendező szervezetnek, a sajátkezűleg igazolt verseny-jegyzőkönyveket, az eredmények szabályszerűségét igazoló jegyzőkönyveket és a versenyek lebonyolításáról felfektetett írásbeli beszámolót. Az utóbbit az illetékes TSB-hez is felterjesztik;

i) a versenybíróóság elnökének jelzése (karszalag, vagy jelvény) észrevehetően különbözzék a bírák jelzésétől.

B) A versenybíróóság elnökének jogai:

a) Betilthatja a versenyt, ha a verseny kezdetekor a hely, a berendezés, vagy a felszerelés alkalmatlannak bizonyul;

b) változtatásokat eszközölhet a verseny kiírásában, ha a verseny lebonyolítási feltételei ezt szükségessé teszik;

c) kizárhatja a versenyben való részvételből azokat az indulókat, akik életkorukat, sportosztályukat és felszerelésüket tekintve nem felelnek meg a szabályoknak, vagy az adott versenyre vonatkozó kiírási feltételeknek;

d) kizárhatja a versenyből azokat, akik sportszerűtlen magatartást tanúsítanak;

e) a verseny folyamán átcsoportosíthatja a versenybírákat;

f) kizárhatja a bíraskodásból azokat, akik durva hibát követnek el és akik nem tudják a rájuk bízott feladatokat teljesíteni.

29. §.

A versenybírószág elnökének helyettesei a versenybírószág elnökének utasításai alapján dolgoznak, távollétében pedig helyettesítik őt.

A versenybírószág elnökének a berendezéssel és a felszereléssel foglalkozó segédje felelős a versenyhelyek kellő időben történő, szabályszerű előkészítéséért, a szükséges sportfelszerelési tárgyak meglétéért, használhatóságáért és szabályszerűségéért, valamint ezeknek a sportszereknek a verseny helyére juttatásáért.

A versenytitkár felelős a versenyhelyek előkészítéséért, a biztonsági rendszabályokért, az indulók és a nézők fogadásáért és a megfelelő dekorációért. A versenybírószág elnöke és a versenyrendező szervezet utasításai alapján biztosítja a szükséges intézkedések végrehajtását. — Kisebb versenyeken a berendezéssel és a felszereléssel foglalkozó versenybírószági beosztott feladatát a versenytitkár látja el.

Az indítóbíró felelős azért, hogy az indításkor a versenyzők az előírt időközönként induljanak. Ellenőrzi, hogy a csapat (csapatverseny esetén) létszáma teljes-e? Szükség szerint ellenőrzi az előírt súlymennyiséget, melyet a versenyzőknek magukkal kell vinni. Megadja a verseny (-szakasz) célpontját lezárt borítékban. — Ha az indításkor elméleti vagy egyéb feladatok vannak, azokat a követelményeknek megfelelően elvégezteti. — Az indító karto-

non bejegyzi az indulási időpontot és a versenyzővel (vagy a csapatvezetővel) aláíratja, feljegyzi a versenyzők kartonjára ezt az időpontot és aláírásával hitelesíti.

Az időmérő-bíró az egyes állomásokon bejegyzi saját kartonjára (és aláíratja a versenyzővel), valamint a versenyző kartonjára az érkezési és indítási időpontot. — Betartatja az indulási időközöket.

Ha a szervezés úgy kívánja, kiszámítja az előző útvonalrészben elért eredményeket és azokat ugyancsak bejegyzi a kartonokra. — Ha a versenyelőírás megkívánja, elvégezteti az előírt feladatokat és ezek pontszámait is bejegyzi.

A pálya-bíró ellenőrzi, hogy a csapatok nem használnak-e az úton tiltott segédeszközt. Ha ilyet észlel, bejegyzi a versenyzők kartonjára. — Ellenőrzi továbbá, hogy az időmérő-bírák helyesen látják-e el feladataikat.

A szakasz-bíró, több szakaszos (éjjel-nappali, vagy váltó-) verseny egyik szakaszán helyettesíti a versenybírószág elnökét és felelős azoknak a feladatoknak az elvégzéséért, amelyekkel a versenybírószág elnöke megbízta.

A tájékoztató-bíró nagyobb versenyek esetén ismerteti a sajtóval és az érdeklődőkkel a verseny feltételeit, lefolyását. — Közléseit úgy kell megadnia, hogy azok a verseny menetét ne befolyásolhassák.

A versenyorvos és segédei a verseny szerint megállapított veszélyesebb helyeken tartózkodnak és szükség esetén orvosi segítségben részesítik a versenyzőket.

30. §.

Az illetékes TSB által kiküldött ellenőrző-bírónak (lásd 8. §.) versenyszerűleg kell végigmennie a verseny terepén és meggyőződni, hogy az állomások valóban ott állnak-e, ahová ezt terv szerint jelezték. Ellenőriznie kell, hogy jók-e és érthetők-e a megadott utasítások, megfelelők-e a feladatok. Ellenőriznie kell a menetidők és a szintidők kiszámítását. Ellenőriznie kell, hogy a szabályzatban le nem fektetett kiértékelési módokat és a követendő eljárást előre, írásban meghatározták-e és hogy ezek helyesek-e. Általában ellenőriznie kell, hogy a verseny a maga egészében és egyes részleteiben nem ellenkezik-e a szabályzat valamelyik pontjával.

Ellenőriznie kell, hogy a versenyhez szükséges felszerelés és berendezési tárgyak (hálás szükségessége esetén a hálóhelyek) megvannak-e, használhatók-e és szabályszerűek-e?

Az ellenőrző-bíró utasításai alapján a versenybírósnak elnökének a verseny részleteit, vagy egyes pontjait meg kell változtatnia, ha azonban nem ért vele egyet, mindkettőjük álláspontjáról jegyzőkönyvet kell felvenni.

31. §.

Versenyfelfüggesztési joga (a versenybíróság elnökén kívül) lásd. 28. §. jogok a. pont) csak az illetékes TSB-nek van.

32. §.

Az ellenőrző-bíró határozatát az illetékes TSB-nél lehet megfellebbezni.

V. A VERSENYZŐK

33. §.

A versenyzőknek, illetve a versenyző csapatok tagjainak a verseny előre kiírt találkozási időpontjában, a meghatározott létszámmal és a meghatározott helyen pontosan meg kell jelenniök. Ruházatuk lehetőleg egységes és a verseny követelményeinek megfelelő sportöltözék legyen. A versenyzőknek egyesületük jelvényét feltűnő helyen kell viselniök.

34. §.

A versenyzőknek a terepen a legnagyobb csendben kell végighaladniok és szem előtt kell tartaniok a természetvédelmi szabályokat.

A versenyzőknek sem csapaton belül, sem

más csapatok részére jeleket (kiabálás, fütty, síp, fény) nem szabad adniok.

Éjjeli versenyeknél a lámpa használatát úgy kell szabályozni, hogy az a többieket a versenyzésben ne befolyásolja.

Az állomások területén fokozott mértékben kell a csendre és éjjel a világításra ügyelni. Általában az állomásvezető bíró, vagy helyettese utasításainak feltétlenül eleget kell tenni.

Ha a versenyzők e szabályok ellen vétnek, jegyzőkönyvet kell felvenni, a tényállás rövid, tömör ismertetésével és azt a versenybírósnak elnökéhez kell eljuttatni. A jegyzőkönyv felvételét a csapat (versenyző) menetlevelén fel kell tüntetni.

35. §.

A csapatok a versenyeken kötelesek mentőfelszerelést és személyenként legalább $\frac{1}{2}$ liter vizet magukkal vinni elsősegélynyújtáshoz, esetleges baleset esetére. Egyebekben az általában szokásos felszerelésen kívül olyan különleges felszerelést kell a versenyzőknek magukkal vinni, amit esetenként a versenyrendezőse előír.

36. §.

Külső segítséget (felvilágosítást idegenektől, meg nem engedett térképek, kalauzok, stb. használatát) nem szabad igénybe venni. —

Külső segítséget igénybevevő versenyzőket ki kell zárni a versenyből.

A versenyző csapattal, a verseny idejében tartalék (vagy vendég) nem mehet együtt. Ez külső segítségnek számítana.

A versenyző egyesületek tartalékait, illetve vendégeit a verseny utvonalán végig kell vezetni.

VI. A KIÉRTÉKELÉS MÓDJA

37. §.

A versenyek kiértékelése egységes pontozási rendszer alapján történik. A versenyfeladatoknak megfelelően az alábbi 5 pontozási rendszer az irányadó:

1. Az útvonal betartásának pontozása.
2. Az előírt menetidő betartásának pontozása.
3. Különféle gyakorlati feladatok pontozása.
4. Különféle elméleti feladatok pontozása.
5. Felszerelési hiányosságok pontozása.

38. §.

Az útvonal betartásának pontozása

a) I. osztályú állomás kihagyása 100 pont büntetés, és a versenyzőknek vissza kell tér-

niök a kihagyott állomásra. Ebben az esetben a versenyző menetidejének, az eredeti indítóállomástól a kihagyott állomásig teljesített teljes ideje számít. A versenyt csak az így elért állomásról folytathatja tovább.

b) II. osztályú állomás kihagyását 60 ponttal kell büntetni.

(Ha a II. oszt. állomás időt mér, a menetidő pontozását — kihagyás esetén — úgy kell végrehajtani, hogy a kihagyott állomás előtt és után lévő állomások között előírányzott összmenetidő és a ténylegesen megtett menetidő különbségét a rövidebb útvonal menetidejére vonatkoztatjuk. Tehát például a-b-c- időmérő állomások közül a versenyző b. II. osztályú állomást hagyta ki. Az a-b útvonal — 2 km + 50 m emelk. — menetideje 35 perc, b-c útvonal — 3 km + 20 m emelk. — menetideje 47 perc, a-c útvonal menetideje tehát 82 perc. A versenyző az a-c útvonalat 92 perc alatt tette meg és kihagyta b. II. osztályú állomást. Büntető pontjai tehát: a kihagyásért 60 pont, a 10 perc menetidő-különbség az a-b 2 km-es útvonalra vonatkoztatva 14 pont, összesen tehát 74 pont.)

39. §.

Az előírt menetidő betartásának pontozása 4 távolsági kategórián belül a $\pm$ perceltérés

alaján az alábbi táblázat szerint, emelkedő kulccsal történik.

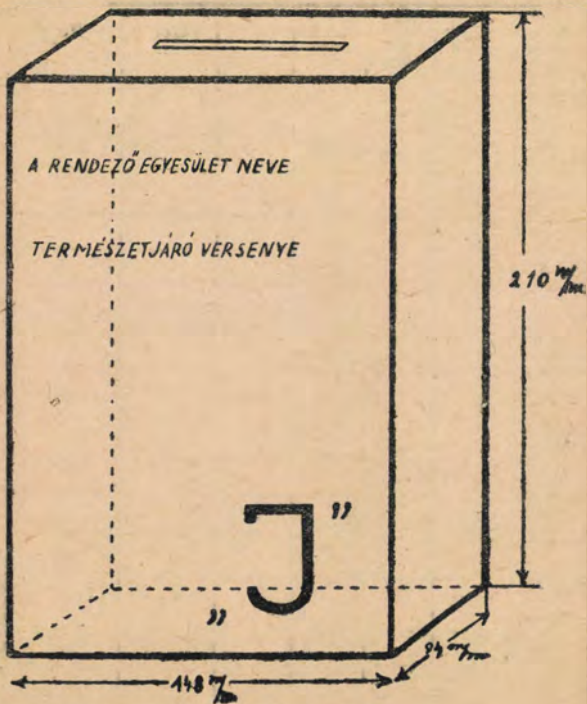
Távolsági kategóriák

idő + —	999 m 0 —	1499 m 1000 —	2499 m 1500 —	4000 m 2500 —
2 perc	4 pont			
3 "	8 "	3 pont		
4 "	12 "	6 "	2 pont	
5 "	16 "	9 "	4 "	1 pont
6 "	20 "	12 "	6 "	2 "
7 "	24 "	15 "	8 "	3 "
8 "	28 "	18 "	10 "	4 "
9 "	32 "	21 "	12 "	5 "
10 "	36 "	24 "	14 "	6 "
11 "	40 "	27 "	16 "	7 "
12 "	44 "	30 "	18 "	8 "
13 "	48 "	33 "	20 "	9 "
14 "	52 "	36 "	22 "	10 "
15 "	56 "	39 "	24 "	11 "
16 "	60 "	42 "	26 "	12 "
17 "	64 "	45 "	28 "	13 "
18 "	68 "	48 "	30 "	14 "
19 "	72 "	51 "	32 "	15 "
20 "	76 "	54 "	34 "	16 "
21 "	80 "	57 "	36 "	17 "
22 "	84 "	60 "	38 "	18 "
23 "	88 "	63 "	40 "	19 "
24 "	92 "	66 "	42 "	20 "
25 "	96 "	69 "	44 "	21 "
26 "	100 "	72 "	46 "	22 "
27 "	104 "	75 "	48 "	23 "
28 "	108 "	78 "	50 "	24 "
29 "	112 "	81 "	52 "	25 "
30 "	116 "	84 "	54 "	26 "

+— idő	0— 999 m	1000— 1499 m	1500— 2499 m	2500— 4000 m
31	120	87	56	27
32	124	90	58	28
33	128	93	60	29
34	132	96	62	30
35	136	99	64	31
36	140	102	66	32
37	144	105	68	33
38	148	108	70	34
39	152	111	72	35
40	156	114	74	36
41	160	117	76	37
42	164	120	78	38
43	168	123	80	39
44	172	126	82	40
45	176	129	84	41
46	180	132	86	42
47	184	135	88	43
48	188	138	90	44
49	192	141	92	45
50	196	144	94	46
51	200	147	96	47
52	204	150	98	48
53	208	153	100	49
54	212	156	102	50
55	216	159	104	51
56	220	162	106	52
minden további perc	+4	+3	+2	+1

1. sz. ábra

2. sz. ábra.

Állomás száma Pontozási kategória: ... Szintidő: ...
 Állomásfelelős : .....

Sor- szám	Csapat- szám	Érke- zés ideje	Indulás ideje		Vezető aláírása	Megjegy- zés
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						

5. sz. ábra.

.....
 állomásfelelős aláírása.

**A
RENDEZŐ EGYESÜLET NEVE:
TERMÉSZETJÁRÓ VERSENYE**

**(A karton alapterülete:
297 × 210 m/m)**

.....sz. csapat.

N É V	Szöv. ig. szám
Vezető	
Vezető h.	
Tagok :	

egyesület neve

Természetjáró verseny

Állomás				
Távolság m-ben				
Emelkedés m-ben				
Menetidő				
Rajt- szám	Csapatnév			
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				

Kelt,.....

-----
versenybírórság elnöke

40. §.

Különféle gyakorlati feladatok (MHK követelmények, stb.) pontozását esetenként úgy kell megállapítani, hogy egy feladatnál személynként 10-nél több büntetőpontot adni nem lehet. A feltételeket a végrehajtás előtt a versenyzőkkel közölni kell.

41. §.

Iránymenetnél (fésű) 5 fokozatot lehet megállapítani: A teljes iránymenet útvonalhosszához viszonyítva 1%-nál nem nagyobb eltérés 0 pont, 2%-os eltérés 5 pont, 3%-os eltérés 15 pont, 4%-os eltérés 30 pont, 5%-os eltérés 40 pont és nagyobb eltérés 50 pont.

A menetidőt iránymenetnél is lehet pontozni. Itt a tényleges menetidőhöz legalább 20% tájolási időt kell hozzászámítani, s ezt az utasításban is fel kell tüntetni, mint szintidőt. Ha az iránymenet célja I. vagy II. osztályú állomás, azok a versenyzők, akik az állomást nem érintik, az említett büntetőpontokat is kapják.

Az iránymenet hossza legfeljebb 1000 m lehet.

42. §.

Ha a versenyzők valamilyen előírt gyakorlati feladatot nem oldanak meg (ha a megol-

dásban betegség; vagy testi hiba nem akadályozza őket), a feladatnál elérhető legmagasabb büntetőponttal kell őket sújtani.

43. §.

Különféle elméleti feladatok pontozása (ide tartozik a rajzok és vázlatok készítése is) az alábbiak szerint történik:

1. Társadalomtudományi kérdések; rossz megoldása 7 büntető pont,

2. Térképpel, tájékozódással (rajzok, vázlatok) kapcsolatos kérdésekre adott rossz felelet, illetve megoldás 5 büntető pont,

3. minden más kérdésre adott rossz felelet 3 büntető pont.

Egy versenyen 10 kérdésnél többet feladni nem lehet és azokat is úgy kell feltenni, hogy a válaszok rövidek és tömörek lehessenek.

4. Távolsági becslés:

1. látható pontnál:	10 % eltérésig	1	büntető pont
	20 %	3	„
	30 %	5	„
2. nem látható	20 %	0	„
	30 %	3	„
	30 % felett	5	„
5. iránybecslés:	20 fok eltérésig	1	„
	40 fok eltérésig	2	„
	60 fok eltérésig	3	„
	80 fok eltérésig	4	„
	80 fok felett	5	„

6. magasságbecslés:	5 % eltérésig	0	büntető pont
	10 %	1	„
	15 %	2	„
	20 %	3	„
	25 %	4	„
	25 % felett	5	„
7. menetidőbecslés	10 % eltérésig	0	„
	15 %	3	„
	15 % felett	5	„
8. egyéb becsléseknél rossz felelet		3	„

44. §.

Az előírt felszerelés hiányának pontozása

1. Csapatfelszerelés hiányánál annyiszor 5 büntető pont, ahány tagja van a csapatnak.

2. Egyéni felszerelés hiányánál annyiszor 5 büntető pont, ahány tagnál hiány van.

(Elsősegély felszerelés, 1/2 liter víz, sátor, az előírt teher kevesebb stb.)

45. §.

A versenyek kiértékelését egységesen, táblázatosan kell elkészíteni. (6. sz. ábra), hogy azon világosan látható legyen az előírt részmenetidő, a feladatokért járó büntetőpontok száma és ezek összesítése.

46. §.

A verseny kiértékelését a versenybírósnak lehetőség szerint azonnal, de legfeljebb egy héten belül kell elkészítenie és a kiértékelés egy példányát a részvevő egyesületeknek (versenyzőknek) és az illetékes TSB-nek kell megküldenie.

VII. ÓVASOK

47. §.

Az óvást mindenkor írásban, lehetőség szerint jegyzőkönyvszerűen kell megtenni és azt a verseny során a versenybírósnak elnökének kell átadni. Verseny közben, ezt a körülményt a menetkartonon is fel kell tüntetni.

48. §.

A kiértékelés elleni óvást az eredmények ismertetésétől számított 24 órán belül az illetékes TSB-nél kell megtenni.

49. §.

A verseny kiértékelése előtt beérkezett óvasokat a kiértékelésig feltétlenül le kell tár-

gyalni és a határozatról az érdekelteket a versenybírósnak értesítenie kell. A határozatot az illetékes TSB-nél lehet megfellebbezni kihirdetéstől számított 24 órán belül.

50. §.

A verseny kiértékelését indokolt esetben az illetékes TSB, a versenybíróssal közösen lefolytatott vizsgálat során megsemmisítheti.

VIII. FÜGGELÉK

51. §.

Ha a verseny során baleset fordulna elő, a balesetet szenvedő versenyző, illetve csapat után érkezők kötelesek segítséget nyújtani, kivéve, ha azt a balesetet szenvedett nem igényli. Minden idevonatkozó visszaélés a versenyből való kizárást, súlyosabb esetekben fegyelmi eljárás megindítását vonja maga után. Ha segítségnyújtás történt és ezzel időveszteséget szenvedett a segítségnyújtó csapat, akkor azon a terepszakaszon időbeli büntetőpontot egyik csapat sem kap, feltéve, hogy a segítségnyújtás után és a segítségnyújtók a következő állomáson jelentkeznek. Ha egy óránál hosszabb időt vesz igénybe a segítségnyújtás, és a segítségnyújtók a verseny további feladatait már nem tudnák teljesíteni, akkor a segítségnyuj-

tók kiesnek a versenyből. Ha a segítségnyújtás miatt kiesők száma az összes résztvevők $\frac{1}{3}$ -át meghaladja, a verseny eredménye semmis és azt meg kell ismételni.

EGYÉB RENDSZERŰ VERSENYEK

Köztudomású az a tény, hogy a természetjárás fogalma alá nemcsak a gyalogos természetjárás és kirándulás tartozik, hanem portyákkal kapcsolatos hegymászás, barlangkutatás, a kerékpáros, a sí-, valamint az evezős portyázás is. A fejlődés során 1950-ben megrendezték az első „alpin-rendszerű” és az első „evezős” természetjáró versenyt is. 1951-ben pedig csak a kedvezőtlen időjárás akadályozta meg az első „síző” természetjáró verseny megtartását.

E versenyekre vonatkozó végleges szabályzat elkészítése most helytelen és úgyszólván megoldhatatlan feladat lenne, mert e versenyek még csak egészen kezdeti, — mondhatnánk: kísérleti állapotban vannak és jó néhány verseny megtartása után lehet a kellő tapasztalatot megszerezni a szabályzatok elkészítéséhez.

Az Országos Testnevelési és Sport Bizottság mellett működő Országos Természetjáró Társadalmi Szövetség Oktatási és Módszertani Bizottsága szükségesnek tartja mégis,

hogy ezekkel a versenyekkel kapcsolatos eddigi tapasztalatok és irányelvek minél szélesebb természetjáró tömegek előtt ismertté váljanak és a minél nagyobb számban megrendezésre kerülő versenyeken fel tudják azokat használni.

1. A sziklamászás fejlesztése és népszerűsítése érdekében a Ganz Vagon Vasas S. K. természetjárók rendezésében megtartott első „alpin-rendszerű” természetjáró versenyen résztvevő csapatoknak az előírt útvonal betartásával különböző szikla- és barlangmászó feladatokat kellett megoldaniuk. Szerepeltek idevonatkozó elméleti kérdések is. A versenyen a különleges feladatok teljesítése és a teljesítés minősége volt a központi feladat. Ha a versenyzők a feladatokat a meghatározott idő előtt vagy után teljesítették, a teljesítésnek megfelelően jó, illetve rossz pontokat kaptak. A feladatok megoldásánál a minőségi pontozás megmutatta a versenyzők felkészültségét és ügyességét a különleges területen.

2. Az „evezős” természetjáró versenyt a Bp. Petőfi Sportkör (volt KASE) természetjárói rendezték meg. A verseny feltételei szerint azon mindenféle vízijárművel (gépjárműk kivételével) részt lehetett venni.

A versenyző hajók (melyekben csak egy-egy egyesület, illetve sportkör versenyzői evezhettek) közül az érte el az első helyezést, amelyik a legkevesebb hiba-pontot kapta.

Hiba-pont lehetőségek voltak a következők:

a) Eltérés a meghatározott szintidőktől (A pontozás itt a „Természetjárás versenyszabályai“ pontozási táblázata — 1. sz. melléklet — 0-999 m távra vonatkozó oszlopa szerint történt).

b) Az ellenőrző állomások kihagyása. (50 hiba-pont.)

c) Kormányzási hibák. (20-20-40 hiba-pont.)

d) Helytelen kikötés. (30 hibapont.)

e) Elméleti kérdésekre adott helytelen válaszok. (Lásd „Természetjárás versenyszabályai“-t.)

A menetidő-számítás alapja az volt, hogy a versenyzőknek vízfolyás ellen óránként 5 km-t (verseny-hajóknál — egy pár-, kétpárevezős stb. — 6—7 km-t) vízfolyás mentén pedig óránként 10 km-t kellett teljesíteni. A hajó építésétől függően a menetsebességi követelmények módosítását is lehetett kérni. Ez azonban a +1 km-t nem haladhatta meg.

Pihenőt csak az ellenőrző állomásokon lehetett tartani.

A versenyből kiestek azok a résztvevők, akik:

a) Az előírt útvonalat (távot) nem hajózták végig;

b) idegen segítséget vettek igénybe;

c) a folyamrendészeti szabályokat megszegték.

Az állomásokat zászlókkal jelölték. Kikötni csak a zászlók között volt szabad. Az érkező és induló hajóknak más-más partsávon kellett tartózkodniok.

3. A „síző” természetjáró versenyénél, amelyet a Vörös Lobogó SE természetjárói terveztek, a főszempont a sível való gyors közlekedés volt. Járőr-versenyről lévén szó, fontos feladat volt a sportszerű és bajtársias magatartás is.

A verseny pontozását nem a megadott szintidők betartása alapján tervezték, hanem aszerint, hogy az egyes csapatok milyen gyorsan teljesítik az előírt feladatokat és milyen gyorsan jutnak el egyik állomásról a másikra.

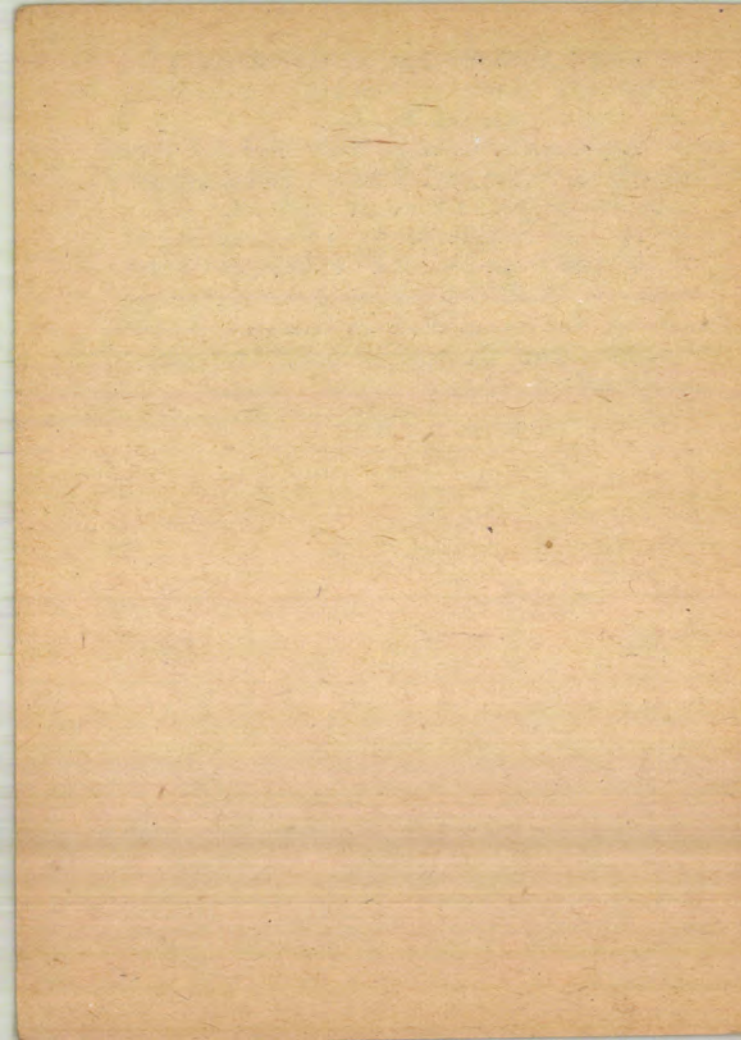
Mind a három fent említett versenyfajtnál, és a jövőben bizonyára megrendezésre kerülő másfajtájú természetjáró versenyeknél — mint eddig is, — térképolvasó- és tájékozási képességet és tudást megkövetelő feladatokat állítsunk a versenyzők elé. Tarkítsuk a versenyeket észszerűen a fenti különleges követelményekkel, melyekkel a versenyzők egyidejűleg megismerkedhetnek, megkedvelhetik azokat és ezáltal is sokoldalúakká válhatnak.

Tűzzünk ki e versenyeknél is állóképességet (terepnehézségek leküzdése, stb.), erőt (takarók, sátor, különféle felszerelés vitele, stb.),

ügyességet (gránátvetés, akadályugrás, stb.), gyorsaságot (lesiklás, gyorsított menet, stb.), stb-t megkövetelő feladatokat.

A pontozást (a különleges feladatok kivételével) e versenyeknél is a „Természetjárás versenyszabályai“ szerint kell végezni.

A „Természetjárás versenyszabályai“ egyebekben vonatkoznak különleges versenyekre is. A különleges követelményekre vonatkozó eltéréseket csak az Országos Testnevelési és Sport Bizottság engedélyével szabad alkalmazni.

TARTALOMJEGYZÉK

I. Bevezetés	3
II. A versenyek jellege és fajtái	4
III. A versenyek rendezése	5
IV. A versenybíróság	15
V. A versenyzők	22
VI. A kiértékelés módja	24
VII. Óvások	39
VIII. Függelék	40
Egyéb rendszerű versenyek	41

A TERMÉSZETJÁRÓK
NÉLKÜLÖZHETETLEN
LAPJA A

*Sport és
testnevelés*

OLVASDI!

TERJESZDI!

Előfizethető valamennyi postahivatalban. Kapható minden utcai árusnál.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS AND ARCHITECTURE

RECORDS OF THE DEPARTMENT

1900-1901

MEMORANDUM
TO THE DEPARTMENT
FROM THE DEPARTMENT
SUBJECT: [Illegible]

UNIVERSITY OF CHICAGO LIBRARY

Ára 2 forint

SPORT LAP- ÉS KÖNYVKIADÓ
VÁLLALAT

**VERSENY- ÉS JÁTÉKSZABÁLYOK
KISKÖNYVTÁRA**

M E G J E L N T

Ökölvívás szabálykönyv
Atlétika szabálykönyv
Vívás szabálykönyv
Asztalitenisz szabálykönyv
Kosárlabda szabálykönyv
Röplabda szabálykönyv
Műugrás szabálykönyv
Aszfalt pályatekezés szabálykönyv
Birkózás szabálykönyv
Tenisz szabálykönyv
Evezés szabálykönyv
Uszás szabálykönyv
Kerékpár szabálykönyv
Túrista szabálykönyv
Torna szabálykönyv

E L Ő K É S Z U L E T B E N

Motor szabálykönyv
Lövészet szabálykönyv
Sakk szabálykönyv
Labdarúgás szabálykönyv
Kézilabda szabálykönyv
Súlyemelés szabálykönyv

VII., RÁKÓCZI-ÚT 50. — TEL.: 221-836